

ข้อมูลพื้นฐานเศรษฐกิจการค้าของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์
(The Republic of the Philippines)

๑. ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์

ที่ตั้ง : ตั้งอยู่ในมหาสมุทรแปซิฟิก ห่างจากเอเชียแผ่นดินใหญ่ทางตะวันออกเฉียงใต้
ประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตร

อาณาเขต : ทิศเหนือ ติดทะเลลูซอน
ทิศใต้ ติดทะเลมินดาเนา
ทิศตะวันออก ติดมหาสมุทรแปซิฟิก
ทิศตะวันตก ติดทะเลจีนใต้

- พื้นที่ : พื้นที่ดิน ๒๘๘,๑๗๐ ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย เกาะขนาดต่างๆ ๗,๑๐๗ เกาะ เกาะที่สำคัญได้แก่ เกาะลูซอน (Luzon) หมู่เกาะวิซายา (Visayas) และเกาะมินดาเนา (Mindanao)
- ภูมิประเทศ : เป็นหมู่เกาะของเทือกเขาหินใหม่ พื้นที่ทุกเกาะมีภูเขาเป็นแกนกลาง มีที่ราบอยู่น้อย เป็นที่ราบแคบๆ ที่ราบสำคัญคือ ที่ราบตอนกลางของเกาะลูซอน เรียกว่าที่ราบมะนิลา เป็นที่ราบที่ใหญ่ที่สุด
- ลักษณะภูมิอากาศ : มรสุมเขตร้อน ได้รับความชุ่มชื้นจากลมมรสุมทั้ง ๒ ฤดู ช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายน - เมษายน มีมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม มีมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ได้รับฝนจากลมพายุไต้ฝุ่น และดีเปรสชัน บริเวณที่ฝนตกมากที่สุด คือ เมืองบาเกียว เป็นเมืองที่ฝนตกมากที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- เมืองหลวง : กรุงมะนิลา (Metro Manila)
- เมืองสำคัญ : เซบู ดาเวา บาเกียว
- วันชาติ : ๑๒ มิถุนายน (ค.ศ. ๑๘๙๘) (เป็นวันประกาศอิสรภาพจากสเปน และวันที่ ๔ กรกฎาคม ๑๙๔๖ เป็นวันประกาศอิสรภาพจากรัฐอเมริกา)
- เวลาท้องถิ่น : GMT + ๘ (เร็วกว่าประเทศไทย ๑ ชั่วโมง)

๑.๒ ประชากร (๒๕๕๔)

- จำนวนประชากร : ๑๐๑.๘๓ ล้านคน (อันดับที่ ๑๒ ของโลก)
- อัตราการเพิ่มประชากร : ร้อยละ ๑.๙๐๓
- เชื้อชาติ : ตากาลอก ๒๘.๑ % Cebuano ๑๓.๑% Ilocano ๙ % Bisaya/Binisaya ๗.๖ % Hiligaynon Ilonggo ๗.๕% Bikol ๖ % Waray ๓.๔ % อื่นๆ ๒๕.๓ %
- ศาสนา : ร้อยละ ๙๒ ของชาวฟิลิปปินส์นับถือศาสนาคริสต์ โดยนับถือนิกายโรมันคาทอลิก อันดับ ๔ ของโลก (๘๓ %) นิกายโปรเตสแตนต์อันดับ ๑๓ ของโลก (๙ %) ศาสนาอิสลามอันดับที่ ๔๐ ของโลก ศาสนาฮินดูอันดับที่ ๗ ของโลก และพุทธศาสนาอันดับที่ ๑๗ ของโลก
- ภาษา : ภาษาราชการ คือ ภาษาอังกฤษ และภาษาตากาลอก (ภาษาฟิลิปปิน) มีการใช้ภาษามากกว่า ๑๗๐ ภาษา โดยส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดเป็นตระกูลภาษาย่อยมาลาโย-โปลินีเซียนตะวันตก ส่วนภาษาต่างประเทศอื่นที่ใช้กันมากมี ๘ ภาษา ได้แก่ สเปน จีนฮกเกี้ยน จีนแต้จิ๋ว อินโดนีเซีย ปัญจาบ เกาหลี และอาหรับ

๑.๓ รัฐบาล

- ระบบการปกครอง : ปกครองระบอบประชาธิปไตยตามแบบสหรัฐอเมริกา โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุขและเป็นหัวหน้าคณะผู้บริหารประเทศ

ประธานาธิบดี : นายเบนนิโย ไชมอน นอยนอย อาควิโน (Mr. Benigno Simeon C. Aquino III)
ประธานาธิบดีคนที่ ๑๕ ของฟิลิปปินส์ เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๓
มีวาระ ๖ ปี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม : HON. GREGORY L. DOMINGO เข้ารับตำแหน่งเมื่อ
เดือนเมษายน ๒๕๕๓ มีประสบการณ์ในด้านพาณิชย์และอุตสาหกรรมเป็นอย่างดี
เคยดำรงตำแหน่งสำคัญ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน อาทิ ปลัดกระทรวง
การค้าและอุตสาหกรรม รองประธานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และผู้จัดการ
บริหารของ SM Investment Corp. ซึ่งเป็นบริษัทเอกชนรายใหญ่ของฟิลิปปินส์ดำเนิน
ธุรกิจด้านห้างสรรพสินค้า และอสังหาริมทรัพย์ นอกจากนี้ ยังมีประสบการณ์ด้าน
การเงินและกฎหมายการค้าและธุรกิจ

๑.๔ เครื่องชี้วัดทางเศรษฐกิจ (ปี ๒๕๕๔)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ : ๓๙๓.๔ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ (อันดับที่ ๓๓ ของโลก)
มาจากภาคบริการ ร้อยละ ๕๔.๔ ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ ๓๓.๓
และภาคเกษตรกรรม ร้อยละ ๑๒.๙

ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว : ๔,๑๐๐ เหรียญสหรัฐฯ

อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ: ร้อยละ ๔.๗

อัตราเงินเฟ้อ : ร้อยละ ๕.๓

อัตราการว่างงาน : ร้อยละ ๗.๒

๑.๕ การค้าระหว่างประเทศ (ปี ๒๕๕๓)

มูลค่าการส่งออก : ๕๑.๔๓ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ

สินค้าส่งออกที่สำคัญ : ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์กึ่งตัวนำ (semi conductors) เครื่องจักรกล
เครื่องมือเครื่องใช้ในการขนส่ง เสื้อผ้า ผลิตภัณฑ์ทองแดง ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม
น้ำมันมะพร้าว และผลไม้

ตลาดส่งออกที่สำคัญ : ญี่ปุ่น (ร้อยละ ๑๕.๒๒) สหรัฐอเมริกา (ร้อยละ ๑๔.๕๗) สิงคโปร์ (ร้อยละ ๑๔.๒๕)
จีน (ร้อยละ ๑๑.๐๙) ฮองกง (ร้อยละ ๘.๔๓) เยอรมัน (ร้อยละ ๕.๑๗) และ
ไทย (ร้อยละ ๓.๔๗) (เป็นตลาดส่งออกอันดับที่ ๙ ของฟิลิปปินส์)

มูลค่าการนำเข้า : ๕๔.๗๒ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ

สินค้านำเข้าที่สำคัญ : น้ำมันเชื้อเพลิง ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักรกลและเครื่องมือเครื่องใช้ในการ
ขนส่ง เหล็กและเหล็กกล้า เส้นใยสิ่งทอ ัญชี เคมีภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์พลาสติก

แหล่งนำเข้าที่สำคัญ : ญี่ปุ่น (ร้อยละ ๑๒.๓๓) สหรัฐอเมริกา (ร้อยละ ๑๐.๗๑) สิงคโปร์ (ร้อยละ ๙.๔๗)
จีน (ร้อยละ ๘.๔๒) และไทย (ร้อยละ ๗.๐๗) (เป็นแหล่งนำเข้าอันดับที่ ๕ ของฟิลิปปินส์)

สกุลเงิน : ฟิลิปปินส์ เปโซ (Philippine peso : PHP)

อัตราแลกเปลี่ยน : ๔๓.๔๔ เปโซ/๑ เหรียญสหรัฐฯ

๒. การเมืองและสังคม

ฟิลิปปินส์เคยตกเป็นอาณานิคมของนิวสเปน (พ.ศ. ๒๐๖๔-๒๔๔๑) และประกาศอิสรภาพจากสเปน วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๔๔๑ (วันชาติฟิลิปปินส์) ระหว่างสงครามสเปน-อเมริกา หลังสงครามฟิลิปปินส์ตกเป็นอาณานิคมของสหรัฐอเมริกา (พ.ศ. ๒๔๔๑-๒๔๘๙) อเมริกาและนิวสเปนจึงเป็นสองอิทธิพลที่มีผลต่อวัฒนธรรมของฟิลิปปินส์มากที่สุด ฟิลิปปินส์ได้รับเอกราชจากอเมริกาในวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๔๘๙

ฟิลิปปินส์เป็นชาติเดียวในเอเชีย ที่ประชากรส่วนใหญ่นับถือ ศาสนาคริสต์ และเป็นหนึ่งในชาติที่ได้รับอิทธิพลจากตะวันตกมากที่สุด เป็นการผสมผสานกันระหว่างตะวันตกและตะวันออก ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

ปี ๒๕๕๓ เป็นปีของการเปลี่ยนโฉมทางการเมืองของฟิลิปปินส์ เนื่องจากชัยชนะในการเลือกตั้งของพรรค Liberal Party (LP) และการเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีของนางเบนิโน เอส อาคีโนที่ ๓ ซึ่งได้รับคะแนนเสียงอย่างท่วมท้น โดยชาวฟิลิปปินส์มองว่าเป็นพลังแห่งความหวังทางการเมืองในสภาวะที่ประชาชนเสื่อมศรัทธาอย่างมากกับการบริหารประเทศของอดีตประธานาธิบดีอาร์โรโย นโยบายสำคัญ ของรัฐบาลชุดใหม่ คือ การเสริมสร้างอุดมการณ์ประชาธิปไตย เน้นความโปร่งใส หลักธรรมาภิบาล และปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน

อย่างไรก็ตาม ในการบริหารของรัฐบาลอาคีโนที่ ๓ ที่จะต้องร่วมงานกับผู้สนับสนุนอดีตประธานาธิบดีอาร์โรโย เนื่องจากพรรค LP เป็นเสียงข้างน้อยในวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งพรรค Lakes Kampi Christian Muslim ของอดีตประธานาธิบดีอาร์โรโย เป็นพรรคเสียงข้างมาก จึงอาจทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองในอนาคตได้

ที่มา : (<http://www.economist.com/countries>)

ประเภทของรัฐบาลและการแบ่งส่วนบริหาร

ฟิลิปปินส์มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามแบบสหรัฐอเมริกา โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุขและเป็นหัวหน้าคณะผู้บริหารประเทศ มีการแบ่งหน่วยรัฐบาลท้องถิ่น (Local Government Units, LGUs) โดยมีจังหวัดเป็นหน่วยหลัก ปัจจุบัน มี ๘๐ จังหวัด (provinces) และ ๑๒๐ chartered cities แบ่งออกเป็นเมือง (cities) และ เทศบาล (municipalities) ซึ่งหน่วยการปกครองทั้งสองยังประกอบไปด้วย บารังไกย์ (barangay) อีกทอดหนึ่ง ถือเป็นหน่วยรัฐบาลท้องถิ่นที่เล็กที่สุด

ฟิลิปปินส์แบ่งออกเป็น ๑๗ เขต (regions) ซึ่งทุกจังหวัดได้ถูกจัดอยู่ใน ๑๖ เขตเพื่อความสะดวกในการปกครอง ยกเว้นเขตนครหลวง (National Capital Region) ที่แบ่งออกเป็นเขตพิเศษ ๔ แห่ง

หน่วยงานของรัฐบาลส่วนใหญ่อจะตั้งสำนักงานในแต่ละภูมิภาค เพื่อรับใช้ประชาชนในจังหวัดที่อยู่ในภูมิภาคนั้น ๆ ภูมิภาคไม่มีรัฐบาลท้องถิ่นแยกต่างหาก ยกเว้น เขตปกครองตนเองในมินดาเนามุสลิม และเขตบริหารคอรัปติลเลราซึ่งปกครองตนเอง

เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๔๘ ประธานาธิบดีอาร์โรโยได้แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ เพื่อศึกษาแนวทางเปลี่ยนรูปแบบรัฐบาลจากระบบประธานาธิบดีเป็นระบบรัฐสภาแบบสหพันธรัฐ ซึ่งยังไม่มีความคืบหน้าแต่รัฐบาลฟิลิปปินส์ยืนยันจะผลักดันการแก้ไขรัฐธรรมนูญต่อไปหลังการเลือกตั้งในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๐

ระบบกฎหมาย รัฐสภาและการเลือกตั้ง

รัฐสภา แบ่งเป็นสองสภาคือ สภาสูง (Senate) ประกอบด้วย ๒๔ ที่นั่ง สมาชิกส่วนใหญ่มีวาระ ๖ ปี และสภาล่าง (House of Representatives) ประกอบด้วยสมาชิก ๒๑๒ คน และ ๒๔ sectoral party-list members มีวาระ ๓ ปี คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยประธานาธิบดีโดยได้รับการเห็นชอบจาก Commission of Appointments

การเลือกตั้ง ประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดีได้รับการเลือกตั้งตามคะแนนนิยมมีวาระ ๖ ปี เลือกตั้งครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗

ประธานาธิบดี Mr. Benigno Simeon C. Aquino III (เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๓)
เป็นประธานาธิบดีคนที่ ๑๕ ของฟิลิปปินส์ มีวาระ ๖ ปี

รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศและอุตสาหกรรม Mr. Gregory Domingo

รัฐมนตรีกระทรวงการคลัง Mr. Cesar Purisima

รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ Mr. Alberto Romulo

กลุ่มเรียกร้องทางการเมืองและผู้นำต่างๆ AKBAYAN [Reps. Etta ROSALES, Mario AGUJA, and Risa HONTIVEROS-BARAQUIEL]; ALAGAD [Rep. Rodante MARROLITA]; ALIF [Rep. Acmad TOMAWIS]; An Waray [Rep. Horencio NOEL]; Anak Mindanao [Mujiv HATAMIN]; ANAKPAWIS [Reps. Crispin BELTRAN and Rafael MARIANO]; APEC [Reps. Ernesto PABLO, Edgar VALDEZ]; Association of Philippine Electric Cooperatives (APEC) [Reps. Edgar VALDEZ, Ernesto PABLO, and Sunny Rose MADAMBA]; AVE [Rep. Eulogio MAGSAYSAY]; Bayan Muna [Reps. Satur OCAMPO, Joel VIRADOR, and Teodoro CASINO, Jr.]; BUHAY [Reps. Rene VELARDE and Hans Christian SENERES]; BUTIL [Rep. Benjamin CRUZ]; CIBAC [Rep. Emmanuel Joel VILLANUEVA]; COOP-NATCO [Rep. Guillermo CUA]; GABRIELA [Rep. Liza MAZA]; Partido Ng Manggagawa [Rep. Renato MAGTUBO]; Veterans Federation of the Philippines [Rep. Ernesto GIDAYA] (2006)

การเป็นสมาชิกองค์กรระหว่างประเทศ ADB, APEC, APT, ARF, ASEAN, BIS, CD, CICA (observer), CP, EAS, FAO, G-24, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICRM, IDA, IFAD, IFC, IFRCs, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, ITUC, MIGA, MINUSTAH, NAM, OAS (observer), OPCW, PCA, PIF (partner), UN, UNCTAD, UNDOF, UNESCO, UNHCR, UNIDO, Union Latina, UNMIL, UNMISS, UNMIT, UNMOGIP, UNOCI, UNWTO, UPU, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO

๓. ข้อมูลเศรษฐกิจ

๓.๑ ภาพรวมเศรษฐกิจ

ในปี ๒๕๕๓ ฟิลิปปินส์มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจร้อยละ ๗.๖ ก่อนที่จะชะลอตัวลงเหลือเพียงร้อยละ ๓.๖ ในช่วง ๙ เดือนแรกของ ปี ๒๕๕๔ เนื่องจาก ผลกระทบจากพายุไต้ฝุ่นและการค้าโลกที่ปรับตัวลดลง ทำให้ การส่งออก ของฟิลิปปินส์ลดลง ประมาณ ร้อยละ ๑๓ ขณะที่การลงทุนโดยตรงในช่วง ๗ เดือนแรกของปี ลดลงร้อยละ ๙.๗ เหลือ ๘๐๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ส่วนการส่งเงิน

จากชาวฟิลิปปินส์ในต่างประเทศยังขยายตัว สามารถส่งเงินกลับประเทศได้ถึง ๑๖,๕๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในช่วง ๑๐ เดือนแรกของปี แม้ว่าแรงงานฟิลิปปินส์ในบางประเทศต้องเดินทางกลับเนื่องจากสถานการณ์สู้รบในตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ

ทั้งนี้ แรงขับเคลื่อนสำคัญทางเศรษฐกิจของฟิลิปปินส์ คือ การบริโภคภายในประเทศ การขยายตัวของการส่งออกและการลงทุน รวมถึงการใช้จ่ายของรัฐบาล เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาค ฟิลิปปินส์ ได้รับผลกระทบรุนแรงน้อยกว่าจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกในช่วงปี ๒๕๕๑-๒๕๕๒ เนื่องจากมีการลงทุนจำกัดในสินทรัพย์ระหว่างประเทศที่มีปัญหา มีการพึ่งพาการส่งออกน้อยกว่า มีการบริโภคภายในประเทศที่ค่อนข้างยืดหยุ่น มีการส่งเงินจากชาวฟิลิปปินส์ในต่างประเทศประมาณ ๔-๕ ล้านคน และมีการขยายตัวของอุตสาหกรรมรับจ้างบริหารระบบธุรกิจ (business process outsourcing industry)

แม้ว่า ในสมัยรัฐบาลของประธานาธิบดี MACAPAGAL-ARROYO ฟิลิปปินส์มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ ๔.๕ แต่ปัญหาความยากจนในประเทศกลับแย่ลง เนื่องจากรัฐบาลได้ตั้งเป้าหมายที่จะลดยอดขาดดุลงบประมาณลงจากร้อยละ ๓.๙ ของ GDP ให้เหลือร้อยละ ๒ ภายในปี ๒๕๕๖ ส่งผลให้หนี้สาธารณะลดลงไปต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ของ GDP และยังทำให้การใช้จ่ายของรัฐบาล โดยเฉพาะในด้านโครงสร้างพื้นฐานลดลงไปด้วย ทำให้ฟิลิปปินส์มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ จดตกลงในช่วงครึ่งหลังของปี ๒๕๕๔ นำไปสู่การประกาศมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ เพื่อเพิ่มการใช้จ่ายของรัฐบาล ด้านโครงสร้างพื้นฐานในปี ๒๕๕๕ โดยรายจ่ายของรัฐบาลที่มีความสำคัญลำดับแรก ได้แก่ ด้านการศึกษา สาธารณสุข การให้เงินช่วยเหลือคนยากจน และการจัดทำโครงการเพื่อให้ความช่วยเหลือด้านสวัสดิการทางสังคม โดยโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานส่วนใหญ่ยังต้องพึ่งพาการสนับสนุนทางการเงินจากภาคเอกชน จุดอ่อนของฟิลิปปินส์ ด้านการจัดเก็บภาษีรวมทั้งการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่ภาคเอกชน โดยเฉพาะ SMEs เป็นปัจจัยสำคัญที่จำกัดการทำงานของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ดังนั้น ในการบริหารงานของ AQUINO รัฐบาลฟิลิปปินส์จึงมุ่งเน้นไปที่การปรับปรุงประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปด้านธรรมาภิบาล ฟิลิปปินส์ยังต้องเผชิญกับความท้าทายในระยะยาว ครอบคลุมทั้งเรื่องการพึ่งพาการนำเข้าพลังงาน และการพึ่งพาอุปสงค์จากต่างประเทศในด้านแรงงาน

เศรษฐกิจฟิลิปปินส์ปี ๒๕๕๕ มีแนวโน้มขยายตัวในอัตราต่ำลง โดยรัฐบาลตั้งเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ ๕.๕-๖.๕ (ขณะที่ EIU คาดการณ์ว่า เศรษฐกิจฟิลิปปินส์จะขยายตัว เพียงร้อยละ ๓.๔ ในปี ๒๕๕๕ และจะปรับตัวดีขึ้นตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกเป็นร้อยละ ๕.๖ ในปี ๒๕๕๙) เนื่องจากการใช้จ่ายของภาครัฐจะชะลอตัวลงตามนโยบายลดการขาดดุลงบประมาณปี ๒๕๕๕ ซึ่งกำหนดไว้ที่ร้อยละ ๒.๖ ของ GDP อย่างไรก็ตาม รัฐบาลได้จัดสรรเงินเพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายภาครัฐมูลค่า ๗,๖๔๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในโครงการสำคัญ และโครงการก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน มูลค่า ๑๖,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งจะมีส่วนช่วยดึงดูดการลงทุน (รัฐบาลตั้งเป้าหมายไว้ที่ ๓,๕๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ) และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของฟิลิปปินส์ รวมทั้งจะเพิ่มมาตรการจูงใจและ

สิ่งอำนวยความสะดวก ที่จะดึงดูด การลงทุน โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยว การบริการ พลังงานทดแทน การเกษตร และเหมืองแร่

ส่วนการพัฒนาภาคเกษตรกรรมยังคงดำเนินอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายส่งออก ข้าวในปี ๒๕๕๖ โดยในปี ๒๕๕๕ ฟิลิปปินส์กำหนดว่าจะนำเข้าข้าวไม่เกิน ๘๕๐,๐๐๐ ตัน และมี แผนการเพิ่มพื้นที่ ปลูกข้าวและพัฒนาาระบบชลประทานเพื่อเพิ่มผลผลิตให้ได้ ๑๘.๗ ล้านตัน ในปี ๒๕๕๕ รวมทั้งร่วมมือกับเกาหลีใต้ในการผลิตข้าวพันธุ์เมล็ดสั้นเพื่อการส่งออก

ด้านต่างประเทศ แม้ว่าฟิลิปปินส์มียอดขาดดุลการค้าอย่างต่อเนื่อง แต่ยอดเกินดุลจากการ โอนเงินจากต่างประเทศ ของแรงงานฟิลิปปินส์ ทำให้บัญชีเดินสะพัด จะ ยังคงเกินดุลต่อไป ในช่วงปี ๒๕๕๕- ๒๕๕๙ โดยมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ ๒.๒ ของ GDP อย่างไรก็ตาม ในปี ๒๕๕๔ ฟิลิปปินส์ มีอัตราการ ขยายตัวของการส่งเงินรายได้กลับเข้าประเทศลดลง ควบคู่ไปกับยอดขาดดุลการค้าที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากผลกระทบจากปัญหาทางการเงินในเมืองในตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ รวมทั้งการตัดสินใจ ของชาวดูอาละเบียในการกำหนดให้มีการออกใบอนุญาตทำงาน (work permits) แก่แรงงานฟิลิปปินส์ ซึ่งจะมีผลต่อเนื่องถึงปี ๒๕๕๕ แต่จะปรับตัวดีขึ้นในปี ๒๕๕๖ เป็นต้นไป ด้านการส่งออก EIU คาดการณ์ว่า ในช่วงปี ๒๕๕๖- ๒๕๕๙ ฟิลิปปินส์จะมีการขยายตัวในอัตราร้อยละ ๙.๙ ต่อปี ในขณะที่ การนำเข้าจะขยายตัวร้อยละ ๑๐.๙ ต่อปี ด้านบริการ ฟิลิปปินส์มียอดเกินดุลการค้าบริการมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ และจะยังคง เกินดุลต่อไปในช่วงปี ๒๕๕๕- ๒๕๕๙ เนื่องจากการขยายตัวของการส่งออกบริการ จากการที่ฟิลิปปินส์ มีความสำคัญมากขึ้นในฐานะประเทศที่เป็นฐานการรับจ้างบริหารงานระบบธุรกิจ (business-process outsourcing) และในภาคการรับจ้าง (outsourcing sector) ซึ่งจะขยายตัวอย่าง ต่อเนื่องในช่วงปี ๒๕๕๕- ๒๕๕๙

ในส่วนความสัมพันธ์กับต่างประเทศ ฟิลิปปินส์ยังคงรักษาความสัมพันธ์กับ ประเทศต่างๆ ทั้งในกรอบอาเซียนและประเทศที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ ส่วนปัญหาความขัดแย้งในทะเล จีนใต้ระหว่างจีน- ฟิลิปปินส์ที่ปะทุมาตั้งแต่มีนาคม ๒๕๕๔ เป็นปัญหาที่ฟิลิปปินส์ใช้เป็นโอกาสในการ แสดงบทบาทนำในด้านการต่างประเทศ โดยเสนอให้ใช้แนวทางพหุภาคีในการ แก้ไขปัญหาการอ้าง กรรมสิทธิ์ในทะเลจีนใต้มากกว่าการแก้ไขทวิภาคีตามที่จีนเสนอ และพยายามดึงสหรัฐฯเข้ามามีส่วน ร่วมด้วย แต่ไม่น่าลุกลามถึงขั้นใช้กำลังทหาร เนื่องจากฟิลิปปินส์ยังคำนึงถึงผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ กับจีน โดยมุ่งหวังให้จีนเป็น (ลงทุนหลักในโครงการสาธารณูปโภค และฟิลิปปินส์ยังต้องพึ่งพาสินค้า จากจีน อีกทั้งกองทัพฟิลิปปินส์ยังไม่มีศักยภาพพอที่จะปราบปรามการรุกรานน้ำจากจีน

การจัดทำความตกลงทางการค้า ปัจจุบันฟิลิปปินส์ได้จัดทำ อยู่ระหว่างการจัดทำ และอยู่ระหว่าง การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรี จำนวนทั้งสิ้น ๑๑ ฉบับ ประกอบด้วย

ความตกลงเขตการค้าเสรี	สถานะ
๑. ASEAN Free Trade Area	ลงนามและมีผลใช้บังคับแล้ว
๒. ASEAN-Korea Free Trade Area	ลงนามและมีผลใช้บังคับแล้ว
๓. ASEAN-China Free Trade Area	ลงนามและมีผลใช้บังคับแล้ว

ความตกลงเขตการค้าเสรี	สถานะ
๔. ASEAN-Australia and New Zealand Free Trade Agreement	ลงนามและมีผลใช้บังคับแล้ว
๕. ASEAN-India Comprehensive Economic Cooperation Agreement	ลงนามและมีผลใช้บังคับแล้ว
๖. ASEAN-Japan Comprehensive Economic Partnership	ลงนามและมีผลใช้บังคับแล้ว
๗. ASEAN-EU Free Trade Agreement	หยุดพักการเจรจา
๘. East Asia Free Trade Area	อยู่ระหว่างการศึกษา
๙. Japan-Philippines Economic Partnership Agreement	ลงนามและมีผลใช้บังคับแล้ว
๑๐. Pakistan-Philippines Free Trade Agreement	อยู่ระหว่างการศึกษา
๑๑. United States-Philippines Free Trade Agreement	อยู่ระหว่างการศึกษา

ที่มา: www.aric.adb.org

๓.๒ นโยบายเศรษฐกิจ

รัฐบาลอาเซียนที่ ๓ มีนโยบายแก้ไข ขาดดุลงบประมาณ เน้นการสร้างวินัย ทางการคลัง โดยวิธีการบริหาร งบประมาณแบบสมดุล (Zero Budgeting Policy) และมีการเสนอกฎหมายความรับผิดชอบทางการคลัง (Fiscal Responsibility Bill) เพื่อใช้เป็นกลไกในการควบคุมการพิจารณาอนุมัติเฉพาะโครงการที่สามารถระบุแหล่งที่มาของ เงินทุนได้เท่านั้น รวมทั้งเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ กับเอกชน (Public Private Partnership: PPP) เพื่อ ระดมทุนในการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของประเทศ และเสริมสร้างบรรยากาศการลงทุน ในฟิลิปปินส์ โดยการอำนวยความสะดวกและลดขั้นตอนการดำเนินธุรกิจให้มีความสะดวกและรวดเร็วขึ้นทั้งใน ส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น

รัฐบาลให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการล งทุน โดยสนับสนุนการสร้างกลไกความเป็นหุ้นส่วนระหว่าง ภาครัฐและเอกชน และถือเป็นส่วนสำคัญของการดำเนินนโยบายการทูตเชิงเศรษฐกิจ (Economic Diplomacy) นอกจากนี้ รัฐบาลฟิลิปปินส์ยังส่งเสริมให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น การก่อสร้างถนน รถไฟฟ้า ท่าอากาศยาน และพลังงาน

รัฐบาลฟิลิปปินส์ภายใต้การนำของประ ธานาธิบดีเบนโย อากิโนให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเร่งรัดพัฒนา ภาคเกษตรกรรม โดยเฉพาะการเพิ่มผลผลิตข้าว โดยเมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๓ รัฐบาลได้กำหนดแผนแม่บทเพื่อ เพิ่มผลผลิตข้าวให้เพียงพอต่อการบริโภคและลดการนำเข้าข้าว โดยมีเป้าหมายที่จะยุติการนำเข้าข้าวให้ได้ย ่างเร็ว ที่สุดในปี ๒๕๕๖ หรืออย่างช้าที่สุดในปี ๒๕๕๘ เนื่องจากที่ผ่านมาฟิลิปปินส์ต้องสูญเสียเงินตราต่างประเทศในการ นำเข้าข้าวเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในปี ๒๕๕๓ ที่ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวถึง ๒.๕ ล้านตัน ส่งผลให้ฟิลิปปินส์เป็น ประเทศผู้นำเข้าข้าวสูงสุดในโลก

สาเหตุสำคัญที่ทำให้ฟิลิปปินส์ผลิตข้าวไม่เพียงพอต่อการบริโภคมาโดยตลอด ได้แก่ (๑) สภาพภูมิประเทศที่ เป็นเกาะและไม่มีพื้นที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำขนาดใหญ่เหมือนไทยและเวียดนาม ซึ่งเหมาะสมแก่การปลูกข้าวจำนวน มาก (๒) รัฐบาลที่ผ่านมาไม่สนใจพัฒนาภาคเกษตรกรรมเท่าที่ควร แต่กลับมู่ งเน้นการให้เงินเพื่อจัดซื้อข้าวจาก ต่างประเทศ (๓) เกษตรกรขาดแคลนเทคโนโลยีทางการเกษตรที่ทันสมัย และ ยังไม่มีการใช้พันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพที่ ให้ผลผลิตสูงที่แพร่หลาย (๔) ระบบชลประทานยังไม่ทั่วถึงพื้นที่เพาะปลูก (๕) ขาดแคลนเส้นทางคมนาคมจากแหล่ง

เพาะปลูกสู่ตลาด (๖) การปลูกข้าวยังพึ่งพาธรรมชาติเป็นหลัก ดังนั้นปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติจึงมีผลกระทบอย่างมากต่อผลผลิตข้าว เช่น ปัญหาภัยแล้งและพายุไต้ฝุ่น ขณะที่พื้นที่เพาะปลูกขนาดใหญ่ซึ่งไม่ประสบปัญหาพายุไต้ฝุ่นมากนัก คือ เกษะมินดาเนา ยังมีปัญหาการสู้รบแย่งแย่งดินแดนและขาดแคลนน้ำ (๗) การมีประชากรจำนวนมากและมีอัตราการขยายตัวสูงอย่างต่อเนื่อง (คาดว่าในอีก ๑๐ ปีข้างหน้าจะเพิ่มขึ้นเป็น ๑๒๐ ล้านคน) ขณะที่พื้นที่เพาะปลูกข้าวประมาณ ๒๘ ล้านไร่ มีปริมาณการผลิตในปี ๒๕๕๔ ประมาณ ๑๗.๖ ล้านตัน และมีความต้องการบริโภคข้าวประมาณปีละกว่า ๒๕ ล้านตัน

การนำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์ยังคงผูกขาดโดยสำนักงานอาหารแห่งชาติ (National Food Agency – NFA) สังกัดกระทรวงเกษตร โดย NFA เป็นองค์กรเดียวที่กำหนดปริมาณการนำเข้าข้าวในแต่ละปี ที่ผ่านมาน FA ถูกโจมตีมากกว่ามีการคอร์รัปชันสูง เป็นเหตุให้รัฐบาลฟิลิปปินส์ต้องเสี่ยงงบประมาณจำนวนมากเพื่ออุดหนุนการดำเนินการของ NFA ปัจจุบัน ประธานาธิบดีอากิโนพยายามเร่งปฏิรูปการทำงานของ NFA เพื่อแก้ไขปัญหาทุจริตการนำเข้าข้าวที่เกิดขึ้นในสมัยอดีตประธานาธิบดีกลีเรีย มากาปากัล อาร์โรโย และปัญหาการขาดทุนอย่างมากจากการนำเข้าข้าวเมื่อปี ๒๕๕๓ ทำให้ NFA มีหนี้สินสูงถึง ๑๗๖,๗๐๐ ล้านเปโซ (ประมาณ ๔,๐๐๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)

มาตรการสำคัญภายใต้แผนแม่บท ประกอบด้วย (๑) สร้างระบบชลประทานขนาดย่อมในพื้นที่เพาะปลูกทั่วประเทศ (๒) เพิ่มประสิทธิภาพการดูแลผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว (๓) ส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าถึง ระบบข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรขั้นพื้นฐาน (๔) พัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่งจากแหล่งเพาะปลูกไปสู่ตลาด (๕) ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ข้าวพันธุ์ผสมที่ให้ผลผลิตต่อไร่สูง (๖) แก้ไขปัญหาเกษตรกรไม่มีที่ดินทำกินโดยการเร่งรัดปฏิรูปที่ดินทั่วประเทศ (๗) กำหนดราคากลางของข้าวเพื่อเพิ่มกำลังซื้อแก่ทุกคนในสังคมและกระตุ้นการผลิต และ (๘) ภาครัฐจะรับซื้อข้าวทั้งหมดที่ชาวนาเพาะปลูกเพื่อจูงใจให้เพิ่มผลผลิต

๓.๓ มาตรการด้านภาษี

ภาษีศุลกากรยังคงเป็นเครื่องมือหลักในการดำเนินนโยบายการค้าของฟิลิปปินส์ และเป็นแหล่งรายได้สำคัญของรัฐบาล ทั้งนี้ เมื่อมีการนำการจำแนกพิกัดอัตราภาษีศุลกากรฮาร์โมนิซของอาเซียนปี ๒๐๐๗ มาใช้ ฟิลิปปินส์มีจำนวนรายการสินค้าทั้งสิ้น ๘,๒๙๙ รายการ (ลดลงจาก ๑๐,๖๘๘ รายการ ในปี ๒๕๔๗) โดยมีอัตราภาษีที่เรียกเก็บจริงเฉลี่ย (average MFN applied tariff) ร้อยละ ๑๙.๓ ลดลงจากร้อยละ ๒๕.๗ ในปี ๒๕๔๗ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายสาขา อัตราภาษีเฉลี่ยสำหรับภาคเกษตรกรรม อยู่ที่ร้อยละ ๑๐.๒ (ร้อยละ ๑๐.๓ ในปี ๒๕๔๗) และภาคที่มีใช้เกษตร ร้อยละ ๕.๘ (ร้อยละ ๗ ในปี ๒๕๔๗) โดยมีอัตราภาษีสูงในบางสาขา โดยเฉพาะสิ่งทอและเครื่องหนัง รวมถึง ไม้และเฟอร์นิเจอร์ กระดาษและสิ่งพิมพ์ เคมีภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์จากแร่ที่มีซิลิโคะ

ภายใต้ความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) ฟิลิปปินส์ได้ลดภาษีนำเข้าสำหรับสินค้าจากประเทศสมาชิกอาเซียน ทุกรายการ (ยกเว้นสินค้าอ่อนไหวและอ่อนไหวสูง) เป็นร้อยละ ๐ รวมทั้งยกเลิกมาตรการกีดกันการค้าที่ไม่มีภาษี (Non-tariff Barriers: NTBs) ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๓ โดยฟิลิปปินส์มีรายการสินค้าอ่อนไหว ได้แก่ สัตว์มีชีวิตบางชนิด เนื้อสุกร ไก่ มันสำปะหลัง และข้าวโพด ซึ่งปัจจุบันได้ลดภาษีเหลือร้อยละ ๐-๕ และสินค้าอ่อนไหวสูง ได้แก่ น้ำตาล ซึ่งได้คงอัตราภาษีไว้ที่ร้อยละ ๓๘ จนถึงปี ๒๕๕๔ และจะลดลงตามลำดับเป็นร้อยละ ๕ ในปี ๒๕๕๘ และข้าว ซึ่งจะคงอัตราภาษีไว้ที่ร้อยละ ๔๐ จนถึงปี ๒๕๕๗ และจะ

ลดลงเป็นร้อยละ ๓๕ ในปี ๒๕๕๘ นอกจากนี้ ไทยในฐานะผู้มีส่วนได้เสียหลักได้เจรจาขอชดเชยการไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีในสินค้าน้ำตาลและข้าว โดยได้จัดทำ MOU มีสาระสำคัญ คือ ฟิลิปปินส์จะนำเข้าน้ำตาลจากไทยขั้นต่ำปีละ ๕.๕ แสนตัน และจะนำเข้าข้าวทั่วไปจากไทยอย่างต่ำปีละ ๓.๖๗ แสนตัน เว้นแต่กรณีที่ราคาข้าวในตลาดโลกและ/หรือผลผลิตภายในประเทศทำให้ฟิลิปปินส์ไม่สามารถรักษาระดับการค้าข้าวดังกล่าว และหากฟิลิปปินส์จำเป็นต้องนำเข้าข้าวคุณภาพดี ฟิลิปปินส์ต้องให้ความสำคัญกับการนำเข้าข้างคุณภาพดีจากไทยจำนวน ๕๐,๐๐๐ ตัน ซึ่งนับรวมอยู่ในปริมาณ ๓๖๗,๐๐๐ ตัน ด้วย (MOU จะหมดอายุในสิ้นปี ๒๕๕๗ หลังจากนั้น ฟิลิปปินส์จะไม่มีข้อผูกพันในการนำเข้าข้าวใดๆจากไทยอีก)

ขณะเดียวกัน ฟิลิปปินส์ยังได้รับสิทธิประโยชน์พิเศษทางภาษีภายใต้ GSP scheme จากประเทศเบลารุส แคนาดา สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น นอร์เวย์ รัสเซีย สวิตเซอร์แลนด์ ตุรกี และสหรัฐอเมริกา

๓.๔ มาตรการที่มีใช้ภาษี/มาตรการอื่นๆ

มาตรการทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีและเป็นอุปสรรคในการนำเข้าของฟิลิปปินส์ ที่สำคัญ ได้แก่

- การอนุญาตการนำเข้า (import licensing and permits) มีผลกระทบต่อสินค้าหลายรายการ โดยมีกระบวนการออกใบอนุญาตที่ค่อนข้างซับซ้อน และมีค่าธรรมเนียมที่แตกต่างกันตามแต่ละประเภทสินค้า
- การห้ามการนำเข้า เช่น ท่อนซุง
- การจำกัดปริมาณการนำเข้า (Import quota) สำหรับสินค้าอ่อนไหวบางรายการ เช่น ข้าว ปลา และผลิตภัณฑ์จากปลา
- มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-dumping measure) สินค้าไทยที่เคยได้รับผลกระทบ เช่น อิฐทนไฟ
- มาตรการปกป้อง (Safeguard measure) กับหลายสินค้าที่นำเข้าจากไทยและประเทศอื่นๆ เช่น ปูนซีเมนต์ กระเบื้องปูพื้นและบุผนัง และกระจก
- มาตรการสุขอนามัยพืชและสัตว์ (Sanitary and Phytosanitary) ซึ่งมีกฎระเบียบที่ค่อนข้างเข้มงวด

๔. นโยบายต่างประเทศ

ตามรัฐธรรมนูญฟิลิปปินส์ ปี ค.ศ.๑๙๘๗ ได้กำหนดกรอบนโยบายต่างประเทศไว้ใน ๓ ด้าน คือ

- (๑) การรักษาและการเสริมสร้างความมั่นคงของประเทศ
- (๒) การส่งเสริมและการคงไว้ในความมั่นคงทางเศรษฐกิจ
- (๓) การคุ้มครองสิทธิและการส่งเสริมสวัสดิภาพและผลประโยชน์ของคนฟิลิปปินส์ในต่างประเทศ

นอกจากนี้ ภายใต้แถลงการณ์ของประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ ยังได้ระบุข้อเท็จจริง รังของนโยบายต่างประเทศ (Foreign Policy Realities) ไว้ ๘ ประการ ได้แก่

- (๑) นโยบายต่างประเทศของฟิลิปปินส์จัดทำขึ้นภายใต้บริบทของอาเซียน
- (๒) สังคมมุสลิมระหว่างประเทศยังคงมีความสำคัญต่อฟิลิปปินส์
- (๓) องค์กรในระดับพหุภาคีและภูมิภาคจะมีความสำคัญมากขึ้นในอนาคต ในการส่งเสริมผลประโยชน์ร่วมกัน
- (๔) ในฐานะที่เป็นประเทศหมู่เกาะ การปกป้องเอกราชของประเทศและการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติจะต้องดำเนินการโดยคำนึงถึงสิทธิเหนือเขตแดนทางทะเล
- (๕) นโยบายทางเศรษฐกิจของประเทศยังคงเป็นมิตรกับการลงทุนทั้งในประเทศและจากต่างประเทศ
- (๖) ฟิลิปปินส์จะได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ
- (๗) คนฟิลิปปินส์ในต่างประเทศยังคงมีบทบาทสำคัญต่อความมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

๕. นโยบายการลงทุน

กฎหมายหลักที่กำกับดูแลด้านการลงทุนของฟิลิปปินส์ คือ Foreign Investment Act (FIA) ปี ๑๙๙๑ ซึ่งมีการแก้ไขโดย Republic Act 8179, the Omnibus Investment Code (OIC) และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดย FIA ได้กำหนดกิจกรรมที่ห้าม/จำกัดการถือหุ้นของต่างชาติ แบ่งออกเป็น List A และ List B ดังนี้

- List A เป็นรายการกิจกรรมที่สงวนไว้ให้เฉพาะชาวฟิลิปปินส์ ภายใต้รัฐธรรมนูญและกฎหมาย เฉพาะ เช่น สื่อสารมวลชน การประกอบวิชาชีพ ธุรกิจค้าปลีกที่มีทุนจดทะเบียนต่ำกว่า ๒.๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สหกรณ์ การทำเหมืองแร่ขนาดเล็ก เครือข่ายการสื่อสารทางวิทยุ การจัดทำงาน การทำสัญญางานก่อสร้างของภาครัฐ การทำโฆษณา การสำรวจและการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ การถือครองที่ดิน กิจการสาธารณูปโภค สถาบันการศึกษา อุตสาหกรรมข้าว การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ การประมงน้ำลึก และธุรกิจการเงิน

- List B เป็นรายการกิจกรรมและธุรกิจที่มีการกำกับดูแลเรื่องการถือหุ้นของต่างชาติ ด้วยเหตุผลด้านความมั่นคง ความเสี่ยงต่อสุขภาพและศีลธรรม และการปกป้องวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

นอกจากนี้ ฟิลิปปินส์ยังอนุญาตให้ต่างชาติลงทุนด้านการพนัน โดยต้องมีการทำความตกลงกับ Philippines Amusement and Gaming Corporation (PAGCOR) และดำเนินการอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษโดยการกำกับดูแลของ Philippines Economic Zone Authority

สำหรับกิจการที่มีได้ระบุไว้ใน FINL นักลงทุนต่างชาติสามารถถือหุ้นได้ถึงร้อยละ ๑๐๐ เช่น กิจการด้านส่งออก (มีการส่งออกอย่างน้อยร้อยละ ๖๐ ของผลผลิต) ขณะที่ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีทุนจดทะเบียนต่ำกว่า ๒ แสนเหรียญสหรัฐฯยังสงวนไว้ให้เฉพาะคนชาติฟิลิปปินส์ ยกเว้น ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีขั้นสูงซึ่งนักลงทุนต่างชาติสามารถถือหุ้นได้ในธุรกิจที่มีทุนจดทะเบียนขั้นต่ำ ๑ แสนเหรียญสหรัฐฯ หรือมีการจ้างคนฟิลิปปินส์ทำงานอย่างน้อย ๕๐ คน

สิทธิขั้นพื้นฐานและการคุ้มครองที่ รัฐบาลให้แก่นักลงทุน ได้แก่ สิทธิในการ ส่งเงินลงทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนกลับประเทศ สิทธิในการปลอดจากการเวนคืนทรัพย์สิน เว้นแต่ในกรณีเพื่อ การใช้งานของรัฐ หรือเพื่อสวัสดิการและการป้องกันประเทศ โดยได้รับการจ่ายเงินชดเชยที่เหมาะสม

นักลงทุนสามารถได้รับสิทธิประโยชน์พิเศษ (Incentives) จากหน่วยงานส่งเสริมการลงทุนของฟิลิปปินส์ ซึ่งมีทั้งหมด ๑๒ หน่วยงาน เช่น Board of Investment (BOI), Export Processing Zone Authority (EPZA), Subic Bay Metropolitan Authority (SBMA) และ CDA (Clark Development Authority) หากมีการลงทุนในสาขาตามที่ระบุไว้ใน Investment Priorities Plan (IPP)^๑ หรือหากกิจกรรมดังกล่าวเข้าข่าย ดังนี้

- มีการผลิตเพื่อส่งออกอย่างน้อยร้อยละ ๕๐ ของการผลิต หากเป็นธุรกิจของคนฟิลิปปินส์
- มีการผลิตเพื่อส่งออกอย่างน้อยร้อยละ ๗๐ ของการผลิต หากเป็นธุรกิจของต่างชาติ (ต่างชาติถือหุ้นมากกว่าร้อยละ ๔๐)

สิทธิประโยชน์พิเศษ (Incentives) ที่นักลงทุนจะได้รับจากการส่งเสริมการลงทุน ประกอบด้วย

(๑) สิทธิประโยชน์ทางการคลัง (Fiscal Incentives) ได้แก่

- การยกเว้นภาษีเงินได้ (Income Tax Holiday) ระยะเวลา ๔ ปี สำหรับ non-pioneer firms และ ๖ ปี สำหรับ pioneer firms ที่ตั้งขึ้นใหม่ โดยอาจขยายเวลาได้อีก หากเป็นไปตามเงื่อนไข คือ มีการใช้วัตถุดิบในประเทศในอัตราส่วนที่กำหนด มีการใช้อุปกรณ์ประเภททุนและจำนวนคนงานตามที่กำหนด และ /หรือ มีผลตอบแทนในช่วง ๓ ปีแรกอย่างน้อย ๕ แสนเหรียญสหรัฐฯ ต่อปี โดยสามารถขยายเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้สูงสุดไม่เกิน ๘ ปี

- การยกเว้นภาษีนำเข้า (Tax and Duty Exemption) สำหรับสินค้าประเภททุนและส่วนประกอบที่นำเข้ามาเพื่อใช้ในการผลิต และสำหรับพ่อพันธุ์แม่พันธุ์เพื่อการทำปศุสัตว์ (เป็นเวลา ๑๐ ปี นับจากวันที่เริ่มดำเนินการด้านการเกษตร)

- การคืนภาษีนำเข้า (Tax credits) สำหรับการนำเข้าวัตถุดิบ วัสดุ และสินค้าสำเร็จรูปที่นำมาใช้ในการผลิตเพื่อส่งออก และสำหรับการนำเข้าพ่อพันธุ์แม่พันธุ์เพื่อการทำปศุสัตว์ (เป็นเวลา ๑๐ ปี นับจากวันที่เริ่มดำเนินการด้านการเกษตร)

- การอนุญาตให้ใช้อุปกรณ์ฝากขาย (Consigned equipment) โดยไม่มีข้อจำกัด โดยต้องมีการวางประกันการส่งออกกลับ (re-export bond) / ได้รับยกเว้นการวางประกันตามเงื่อนไขที่กำหนด

- การเข้าถึงระบบคลังสินค้าทัณฑ์บน (Bonded Warehousing System) โดยให้สิทธิแก่ธุรกิจจดทะเบียนเพื่อการส่งออกทุกสาขา

- การยกเว้นการจ่ายค่าสำหรับจอด เทียบเรือและค่าธรรมเนียมอื่นๆ สำหรับการส่งออกของธุรกิจจดทะเบียนเพื่อการส่งออก

- การยกเว้นภาษีนำเข้าชิ้นส่วนและวัสดุ สำหรับผู้ผลิตเพื่อการส่งออก อย่างน้อยร้อยละ ๗๐ ของการผลิต

(๒) สิทธิประโยชน์ที่มีใช้ทางการคลังอื่นๆ (Other Non-Fiscal Incentives) เช่น

- การจ้างแรงงานต่างชาติ ตั้งแต่ระดับบริหารขึ้นไป เป็นเวลา ๕ ปีนับตั้งแต่วันเริ่มกิจการ และสามารถต่ออายุได้ภายในช่วงเวลาที่กำหนด

^๑ สาขาที่ระบุไว้ใน IPP จะมีการทบทวนทุกปีโดยการหารือกับภาคเอกชน

- การจัดโครงการฝึกอบรมให้แก่คนงาน โดยกระทรวงแรงงานฟิลิปปินส์จะให้ความช่วยเหลือแก่กิจการที่ตั้งอยู่ในเขตการผลิตเพื่อการส่งออก (Export Processing Zone) ในสาขาอิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์ โรงแรม และร้านอาหาร เครื่องนุ่งห่ม รองเท้าและเครื่องหนัง และคอมพิวเตอร์

โดยทั่วไป สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนจะไม่สามารถโอนให้แก่กันได้ เว้นแต่ใบรับรองการคืนภาษี (tax credit certificates) ภายใต้เงื่อนไขที่ BOI กำหนด นอกจากนี้ บริษัทที่ได้จดทะเบียนและได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก BOI ยังต้องขายหุ้นแก่สาธารณะอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ ของทุนจดทะเบียน

๖. ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับไทย

ฟิลิปปินส์เป็นประเทศแรกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ไทยสถาปนาความสัมพันธ์ทางการ ทูต ด้วย ฟิลิปปินส์มีความสัมพันธ์กับไทยในฐานะมิตรประเทศที่ร่วมก่อตั้งอาเซียน และเป็นแนวร่วมของไทยในเวทีระหว่างประเทศ เนื่องจากมีทัศนคติและแนวคิดคล้ายคลึงกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชน

อย่างไรก็ดี ในแง่เศรษฐกิจทั้งสองประเทศมีความรู้สึกเป็นคู่แข่งกันเนื่องจากผลิตสินค้าคล้ายกัน ฟิลิปปินส์เป็นคู่ค้าที่มีความสำคัญต่อไทยเป็นลำดับที่ ๕ ในอาเซียน และอันดับที่ ๑๗ ในโลก ฟิลิปปินส์เป็นแหล่งนำเข้าอันดับที่ ๑๕ ของไทย และเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญอันดับที่ ๑๔ ของไทยในขณะที่ยังเป็นคู่ค้าสำคัญเป็นลำดับที่ ๓ ของฟิลิปปินส์ในอาเซียน และอันดับที่ ๑๐ ของฟิลิปปินส์ในโลก ไทยเป็นแหล่งนำเข้าที่สำคัญอันดับที่ ๙ ของฟิลิปปินส์ และเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญอันดับที่ ๑๑ ของฟิลิปปินส์ มูลค่า การค้าระหว่างสองประเทศในปี ๒๕๕๔ คือ ๗,๓๔๒.๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยไทยส่งออกไปฟิลิปปินส์มูลค่า ๔,๖๔๐.๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และนำเข้าจากฟิลิปปินส์มูลค่า ๒,๗๐๑.๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ไทยได้ดุลการค้า ๑,๙๓๙.๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

๖.๑ ความร่วมมือภาคเอกชน

สภาธุรกิจไทย-ฟิลิปปินส์จัดตั้งเมื่อปี ๒๕๓๘ ที่ผ่านมายังไม่ได้ดำเนินกิจกรรมใด อย่างไรก็ตาม ในปี ๒๕๕๐ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยมีนโยบายที่จะส่งเสริมให้สภาธุรกิจต่างๆ มีกิจกรรมมากยิ่งขึ้น

๖.๒ ความร่วมมือภาครัฐ

คณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือไทย-ฟิลิปปินส์ (Joint Committee: JC)

การประชุมคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือไทย-ฟิลิปปินส์ มีการประชุม มาแล้ว ๓ ครั้ง ในการประชุมครั้งที่ ๓ ณ ประเทศฟิลิปปินส์ ได้มีการลงนามความตกลงทางการค้าและจัดตั้ง JTC ภายใต้ความตกลงฯ ล่าสุดเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๐ ไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม JC ไทย - ฟิลิปปินส์ ครั้งที่ ๔ ณ ประเทศไทย โดยมีสาระสำคัญครอบคลุมความร่วมมือ ๘ สาขา ได้แก่

- การค้าและการลงทุน
- เกษตรกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม
- การแลกเปลี่ยนด้านการศึกษาและวัฒนธรรม
- การท่องเที่ยวและการขนส่ง
- ความร่วมมือด้านแรงงานและกฎหมาย
- ประเด็นด้านภาษี

- พลังงาน
- ความร่วมมือด้านความมั่นคง

โดยสาขาพลังงาน และความร่วมมือทางด้านความมั่นคงเป็นสาขาใหม่ที่เพิ่มขึ้นในการประชุมครั้งที่ ๔

คณะกรรมการร่วมทางการค้า ไทย-ฟิลิปปินส์ (Joint Trade Committee : JTC)

ในการหารือทวิภาคีระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ไทยกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมฟิลิปปินส์ ระหว่างการประชุมผู้นำเศรษฐกิจเอเปค ๒๕๔๙ ณ ประเทศเวียดนาม ฟิลิปปินส์รับที่จะเป็นเจ้าภาพการประชุมคณะกรรมการร่วมทางการค้าไทย-ฟิลิปปินส์ ครั้งที่ ๑ อย่างไรก็ตามก็ยังไม่มีการกำหนดการที่แน่นอน

ข้อตกลงและสนธิสัญญาระหว่างไทย-ฟิลิปปินส์

๑. ความตกลงว่าด้วย ไม้ตรี การพาณิชย์ และการเดิน เรือ (Treaty of Friendship) ลงนามเมื่อ ๑๔ มีนาคม ๒๔๙๒ ณ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี.
๒. ความตกลงว่าด้วยบริการเดินทางอากาศ (Air Services Agreement) ลงนามเมื่อ ๒๗ เมษายน ๒๔๙๖ ณ กรุงเทพฯ และ Confidential Memorandum of Understanding (CMU) ลงนามเมื่อ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๓๘ ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์
๓. ความตกลงว่าด้วย การยกเว้นการตรวจลงตราหนังสือเดินทางทูตและราชการ (Agreement in the Abolition of Visa Requirements and Waiver of Visa Fees in certain cases) ลงนามเมื่อ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๐๕
๔. ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านวัฒนธรรม (Cultural Cooperation Agreement) ลงนามเมื่อ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๑๘ ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์
๕. ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือ ด้านเกษตร (Agreement for Agricultural Cooperation) ลงนามเมื่อ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๒๒ ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์
๖. ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือ ด้านวิทยาศาสตร์และวิชาการ (Agreement on Scientific and Technical Cooperation) ลงนามเมื่อ ๑๑ เมษายน ๒๕๒๖ ณ กรุงเทพฯ
๗. อนุสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดน (Extradition Treaty) ลงนามเมื่อ ๗ ธันวาคม ๒๕๒๗
๘. ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว (Tourism Cooperation Agreement) ลงนามเมื่อ ๒๔ มีนาคม ๒๕๓๖
๙. ความตกลงว่าด้วย การ จัดตั้งคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคีไทย – ฟิลิปปินส์ (Agreement in Establishment of Joint Commission on Bilateral Cooperation: JCBC) ลงนามเมื่อ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๓๖
๑๐. ความตกลงว่าด้วยการยอมรับของสถาบันวิจัยข้าวระหว่างประเทศ (Agreement Recognizing the International Rice Research Institute: IRRI) ลงนามเมื่อ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๓๘ ณ กรุงมะนิลา
๑๑. ความตกลงว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน (Agreement for the Promotion and Protection of Investments) ลงนามเมื่อ ๓๐ กันยายน ๒๕๓๘ ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

๑๒. บันทึกความเข้าใจว่าด้วย โทรคมนาคม (MOU on Telecommunications) ลงนามเมื่อ ๒๙ มกราคม ๒๕๔๐ ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

๑๓. บันทึกความเข้าใจว่าด้วยทางวิทยาศาสตร์และวิชาการ (MOU on Scientific and Technical Cooperation) ลงนามเมื่อ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๐ ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

๑๔. ความตกลง ว่าด้วยความเป็น เมืองพี่เมืองน้อง มะนิลา – กรุงเทพฯ (Manila-Bangkok Sister City Agreement) ลงนามเมื่อ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๐ ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

๑๕. บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือทางทหาร (MOU on Defense Cooperation) ลงนามเมื่อเดือน สิงหาคม ๒๕๔๐ ณ กรุงเทพฯ

๑๖. ความร่วมมือการค้าต่างตอบแทน (Countertrade Cooperation) ลงนามเมื่อ ๒ กันยายน ๒๕๔๐ ณ กรุงเทพฯ

๑๗. ความตกลง แลกเปลี่ยน ระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ ไทยกับกระทรวงศึกษาธิการ วัฒนธรรมและการ กีฬาฟิลิปปินส์ (Exchange Agreement between the Ministry of Education of Thailand and DECS of RP) ลงนามเมื่อ ๒๓ กันยายน ๒๕๔๐ ณ กรุงเทพฯ

๑๘. ความตกลง เสริม ว่าด้วยความร่วมมือ ทวิภาคีด้าน การท่องเที่ยวไทย –ฟิลิปปินส์ (Supplemental Agreement to the Existing Bilateral Tourism Cooperation) ลงนามเมื่อ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๑

๑๙. ความตกลงความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม (Cooperation Agreement on the Prevention and Fight Against Criminal Activities) ลงนามเมื่อ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๑

๒๐. บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการขจัดคราบน้ำมันร่วมกัน (MOU on Joint Spill Response) ลงนามเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

๒๑. ความตกลงทางการค้า (Trade Agreement) ลงนามเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

๒๒. บันทึกความเข้าใจ ว่าด้วย ความร่วมมือด้านการวิจัยและการพัฒนา ด้านการเกษตร (MOU for Cooperation on Agricultural Research and Development) ลงนามเมื่อ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ณ ประเทศไทย

๒๓. สนธิสัญญาการโอนตัวนักโทษ (Treaty of the Transfer of Sentenced Persons) ลงนามเมื่อ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๔๔ ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

๒๔. ความตกลงว่าด้วยความตกลงการยกเว้นการเก็บ ภาษีซ้อน (The Agreement on the Avoidance of Double Taxation and Prevention of Fiscal Evasion with Respect to Taxes on Income)

ข้อตกลงและสนธิสัญญาระหว่างไทย-ฟิลิปปินส์ที่ยังไม่เสร็จสิ้น

๒๕. ความตกลงว่าด้วย การช่วยเหลือด้าน กฎหมายเรื่องอาชญากรรมร่วมกัน : The Agreement on Mutual Legal Assistance on Criminal Matters

๗. สถานะการค้าไทยกับฟิลิปปินส์

การค้ารวม ในปี ๒๕๕๔ ฟิลิปปินส์เป็นคู่ค้าอันดับที่ ๕ ของไทยในอาเซียน รองจากมาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และเวียดนาม และเป็นคู่ค้าอันดับที่ ๑๗ ของไทยกับโลก การค้าของไทยกับฟิลิปปินส์ ในระยะ ๔ ปีที่ผ่านมา

(๒๕๕๑-๒๕๕๔) มีมูลค่าเฉลี่ยปีละ ๖,๒๙๙.๖๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สำหรับในปี ๒๕๕๔ การค้ารวมไทย-ฟิลิปปินส์มีมูลค่า ๗,๓๔๒.๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปี ก่อนร้อยละ ๑.๑๒ โดยไทยเป็นฝ่ายได้ดุลการค้ามูลค่า ๑,๙๓๙.๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

การส่งออก ในปี ๒๕๕๔ ฟิลิปปินส์เป็นตลาดส่งออกอันดับที่ ๕ ของไทยในอาเซียน และเป็นตลาดส่งออกอันดับที่ ๑๒ ของไทยกับโลก ในระยะ ๔ ปีที่ผ่านมา (๒๕๕๑-๒๕๕๔) การส่งออกของไทยไปฟิลิปปินส์มีมูลค่าเฉลี่ยปีละ ๔,๐๑๕.๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สำหรับในปี ๒๕๕๔ ไทยส่งออกไปยังฟิลิปปินส์ มีมูลค่า ๔,๖๔๐.๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากปีก่อนร้อยละ ๕.๐๒

สินค้าส่งออกของไทยที่สำคัญ ๑๐ อันดับแรก ได้แก่ รถยนต์อุปกรณ์และส่วนประกอบ น้ำมันสำเร็จรูป แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว เม็ดพลาสติก เคมีภัณฑ์ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ข้าวสาลีและอาหารสำเร็จรูปอื่นๆ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ และน้ำตาลทราย

การนำเข้า ฟิลิปปินส์เป็นตลาดนำเข้าอันดับที่ ๕ ของไทยในอาเซียน และเป็นตลาดนำเข้าอันดับที่ ๑๗ ของไทยกับโลก ในระยะ ๔ ปีที่ผ่านมา (๒๕๕๑-๒๕๕๔) การนำเข้าของไทยจากฟิลิปปินส์มีมูลค่าเฉลี่ยปีละ ๒,๒๘๔.๓๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สำหรับในปี ๒๕๕๔ ไทยมีการนำเข้าจากฟิลิปปินส์มูลค่า ๒,๗๐๑.๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ ๑๓.๗๕

สินค้านำเข้าของไทยที่สำคัญ ๑๐ อันดับแรก ได้แก่ สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ แผงวงจรไฟฟ้า ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ น้ำมันดิบ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องมือเครื่องใช้ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ ผลิตภัณฑ์ยาสูบ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ และรถยนต์นั่ง ตามลำดับ

การค้าระหว่างไทย-ฟิลิปปินส์

มูลค่า : ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ปี	ปริมาณการค้ารวม			ส่งออก		นำเข้า		ดุลการค้า
	มูลค่า	สัดส่วน	%Δ	มูลค่า	%Δ	มูลค่า	%Δ	
๒๕๕๑	๕,๗๘๙.๕	๑.๖๒	๑๒.๓๘	๓,๕๑๒.๕	๑๖.๖๒	๒,๒๗๗.๐	๖.๔๐	๑,๒๓๕.๕
๒๕๕๒	๔,๘๐๕.๑	๑.๖๘	-๑๗.๐๐	๓,๐๒๑.๙	-๑๓.๙๗	๑,๗๘๓.๒	-๒๑.๖๙	๑,๒๓๘.๗
๒๕๕๓	๗,๒๖๑.๓	๑.๙๒	๕๑.๑๒	๔,๘๘๖.๐	๖๑.๖๙	๒,๓๗๕.๓	๓๓.๒๐	๒,๕๑๐.๗
๒๕๕๔ (มค.-ธค.)	๗,๓๔๒.๗	๑.๖๑	๑.๑๒	๔,๖๔๐.๙	-๕.๐๒	๒,๗๐๑.๘	๑๓.๗๕	๑,๙๓๙.๑

หมายเหตุ : สัดส่วน = การค้าสองฝ่ายต่อการค้ารวมของไทยทั้งหมด, %Δ = % การเปลี่ยนแปลง

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

การส่งออกสินค้าไทยไปฟิลิปปินส์

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

รายการ	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๔	% Δ ๕๔/๕๓
๑. รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	๖๔๐.๙	๖๕๘.๐	๑,๐๑๒.๖	๗๒๓.๗	-๒๘.๕๓
๒. น้ำมันสำเร็จรูป	๑๘๒.๕	๑๓๗.๗	๖๑๘.๓	๕๒๖.๔	-๑๔.๘๖
๓. แผงวงจรไฟฟ้า	๓๒๔.๕	๒๙๗.๖	๔๐๔.๓	๔๕๙.๑	๑๓.๕๕
๔. เครื่องสำอาง สบู่ ผลิตภัณฑ์รักษาผิว	๑๐๖.๘	๑๒๒.๗	๑๕๒.๐	๒๐๑.๖	๓๒.๖๕
๕. เม็ดพลาสติก	๑๑๑.๕	๙๕.๓	๑๘๘.๗	๑๘๓.๒	-๒.๙๐
๖. เคมีภัณฑ์	๙๘.๗	๘๘.๒	๑๑๕.๒	๑๔๙.๓	๒๙.๕๒
๗. เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	๑๐๕.๕	๘๑.๒	๘๙.๓	๑๒๓.๙	๓๘.๖๘
๘. ผลิตภัณฑ์ข้าวสาลี อาหารสำเร็จรูปอื่นๆ	๙๕.๗	๘๑.๒	๑๑๓.๔	๑๒๑.๗	๗.๓๗
๙. เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	๗๗.๗	๖๙.๔	๑๐๐.๔	๑๑๖.๗	๑๖.๑๘
๑๐. น้ำตาลทราย	๔๕.๗	๓๕.๘	๑๗๐.๑	๑๑๕.๖	-๓๒.๐๔
รวมสินค้า ๑๐ รายการ	๑,๗๘๙.๕	๑,๖๖๗.๑	๒,๙๖๔.๓	๒,๗๒๑.๒	-๘.๒๐
อื่นๆ	๑,๗๒๓.๐	๑,๓๕๔.๘	๑,๙๒๑.๗	๑,๙๑๙.๗	-๐.๑๐
มูลค่ารวม	๓,๕๑๒.๕	๓,๐๒๑.๙	๔,๘๘๖.๐	๔,๖๔๐.๙	-๕.๐๒

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

การนำเข้าสินค้าจากฟิลิปปินส์

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

รายการ	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๔	% Δ ๕๔/๕๓
๑. สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์	๒๒๗.๗	๒๐๑.๖	๓๔๕.๒	๔๒๗.๑	๒๓.๗๑
๒. แผงวงจรไฟฟ้า	๔๐๕.๘	๓๒๕.๓	๔๑๒.๓	๔๒๔.๙	๓.๐๖
๓. ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์	๒๙๑.๒	๒๑๗.๖	๓๖๓.๙	๓๒๒.๕	-๑๑.๓๖
๔. เครื่องจักรไฟฟ้า และส่วนประกอบ	๑๔๖.๒	๑๔๔.๒	๒๖๓.๕	๓๑๐.๕	๑๗.๘๖
๕. น้ำมันดิบ	๑๓๗.๒	๑๕๙.๐	๕๓.๘	๑๖๑.๖	๒๐๐.๐๑
๖. คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	๑๙๘.๑	๖๓.๖	๖๒.๐	๑๐๑.๘	๖๔.๑๕

๗. เครื่องมือวิทยาศาสตร์การแพทย์	๙๓.๗	๗๑.๖	๑๑๓.๘	๙๖.๐	-๑๕.๖๐
๘. ผลิตภัณฑ์ยาสูบ	๗๔.๐	๕๙.๙	๗๙.๒	๘๗.๔	๑๐.๔๑
๙. เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	๘๙.๙	๗๑.๙	๘๙.๕	๖๘.๖	-๒๓.๓๘
๑๐. รถยนต์นั่ง	๗๙.๑	๗๗.๒	๑๑๗.๗	๖๕.๗	-๕๔.๑๙
รวมสินค้า ๑๐ รายการ	๑,๗๔๒.๙	๑,๓๙๑.๙	๑,๙๐๐.๙	๓๖.๕๗	๑,๔๘๑.๔
อื่นๆ	๕๓๔.๑	๓๙๑.๙	๔๗๔.๔	๒๑.๒๔	๔๑๘.๗
มูลค่ารวม	๒,๒๗๗.๐	๑,๗๘๓.๒	๒,๓๗๕.๓	๓๓.๒๐	๑,๙๐๐.๒

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

๘. ปัญหาและอุปสรรคการค้าทวิภาคี

- **ระเบียบขั้นตอนทางศุลกากร** หลายปีที่ผ่านมาฟิลิปปินส์ได้พยายามปรับปรุงระเบียบขั้นตอนทางศุลกากรให้สอดคล้องกับข้อผูกพันภายใต้ WTO โดยได้มีการยกเลิกการใช้ ‘Home Consumption Value’ ในการคำนวณอัตราภาษี advalorem และเปลี่ยนมาใช้ ‘Transaction Value’ แทนในการคำนวณ นอกจากนี้ยังมีการออกกฎหมายในปี ๒๕๔๔ เพื่อจัดการเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับของภาคเอกชนในขั้นตอนการประเมินภาษีและชี้แจงว่าอาจมีการใช้มูลค่าอ้างอิงเพียงเพื่อเป็นการจัดการความเสี่ยง แต่จะไม่ใช้เป็นมูลค่าในขั้นตอนการประเมิน อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติพบว่ามีการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคเอกชนในขั้นตอนการประเมินโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของ import specialist team ซึ่งมีอำนาจในการตรวจสอบสินค้าใน green lane ที่อาจมีการกระทำผิดในการประเมิน
- **การใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-Dumping Measure)** ที่ผ่านสินค้าไทยต้องประสบปัญหาเกี่ยวกับมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดเป็นผลให้สินค้าไทยต้องสูญเสียโอกาสทางการตลาดไปเป็นระยะเวลานาน ซึ่งบางครั้งก็ไม่สามารถสอบสวนได้ว่ามีการทุ่มตลาดจริง สินค้าที่ไทยประสบปัญหา ได้แก่ อิฐ ทนไฟ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันพบว่าฟิลิปปินส์หันไปใช้มาตรการปกป้องมากขึ้นแทนการใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด
- **การใช้มาตรการปกป้อง (Safeguard Measure)** วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๓ ฟิลิปปินส์ออกกฎหมายมาตรการปกป้อง ซึ่งให้อำนาจรัฐมนตรีกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมเก็บภาษีเพิ่มขึ้นกับสินค้าที่มีการนำเข้าเพิ่มมากขึ้นและก่อให้เกิดความเสียหายอย่างรุนแรงแก่อุตสาหกรรมในประเทศเพื่อปกป้องอุตสาหกรรมภายในประเทศ หลังจากการประกาศใช้กฎหมายดังกล่าวพบว่าฟิลิปปินส์มีการใช้มาตรการปกป้อง (Safeguard Measure) กับหลายสินค้านำเข้าจากไทยและประเทศอื่นๆ (เช่น ปูนซีเมนต์ กระเบื้องปูพื้นและผนัง และกระจก) ทั้งๆ ที่บางสินค้าไม่ได้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงจริง โดยฟิลิปปินส์ในฐานะประเทศกำลังพัฒนามีสิทธิที่จะใช้มาตรการปกป้องนานถึง ๑๐ ปี หากสามารถพิสูจน์ได้ว่าอุตสาหกรรมในประเทศได้รับความเสียหายอย่างรุนแรงหรือมีแนวโน้มที่จะได้รับความเสียหายอย่างรุนแรงจริงจากการเพิ่มขึ้นของสินค้านำเข้า ล่าสุดฟิลิปปินส์ได้ประกาศยกเลิกมาตรการปกป้องสำหรับสินค้า ปูนซีเมนต์ และกระเบื้องปูพื้นและผนัง แต่ขยายเวลามาตรการปกป้องสินค้ากระจก ออกไปอีก ๓ ปี รวมเป็น ๙ ปี ซึ่งจะครบกำหนดการในเดือนธันวาคม ๒๕๕๕
- **มาตรการสุขอนามัย**

➤ การส่งออกสินค้าเนื้อสัตว์ปีกและผลิตภัณฑ์จากไทยไปฟิลิปปินส์ โรงงานผู้ผลิตต้องได้รับ

การตรวจรับรองจากเจ้าหน้าที่ด้านสุขอนามัยของฟิลิปปินส์ก่อน ซึ่งขณะนี้ไม่มีโรงงานที่ได้รับการรับรองแล้ว ๒๗ โรงงาน อย่างไรก็ตามปัจจุบันผู้ส่งออกไทยยังไม่สามารถส่งออกไก่ไปยังฟิลิปปินส์ได้โดยฟิลิปปินส์อ้างว่ากำลังอยู่ระหว่างการปรับปรุงกฎระเบียบการนำเข้า อย่างไรก็ตามล่าสุดฟิลิปปินส์ได้ส่ง requirements เกี่ยวกับกฎระเบียบในการนำเข้าเนื้อสัตว์ (administrative order no.๑๖, series ๒๐๐๖, pre-border measure for the export of meat and meat products to the Philippines) ให้กับเอกชนไทย ซึ่งหากเอกชนยังคงสนใจที่จะส่งออกไปยังฟิลิปปินส์ จะต้องให้หน่วยงานของฟิลิปปินส์เข้ามาตรวจสอบโรงฆ่าและโรงงานแปรรูปไปอีกครั้งหนึ่ง ปัจจุบันประเทศไทยมีตลาดหลักในการส่งออกไก่ คือ EU และญี่ปุ่น ซึ่งหากไทยสามารถขยายตลาดไปยังฟิลิปปินส์ได้ก็จะช่วยลดการพึ่งพาทลาดเพียงไม่กี่ตลาด

➤ ฟิลิปปินส์กำหนดมาตรการเพิ่มเติมสำหรับการตรวจสอบการนำเข้าเนื้อสัตว์ประเภทไก่ วัว หมู และเนื้อสัตว์อื่นๆ (Administrative Order No. ๒๕) โดยกำหนดให้มีใบรับรองการตรวจสอบสิทธิการครอบครอง และใบรับรองความปลอดภัย ซึ่งระบุให้การผลิต การบรรจุหีบห่อ และการจัดส่งเนื้อสัตว์ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ทั้งนี้ ผู้นำเข้าฟิลิปปินส์เห็นว่ามาตรการดังกล่าวเป็นการกีดกันทางการค้า ซึ่งขัดต่อนโยบายการค้าเสรีของรัฐบาล

➤ ปี ๒๕๕๒ ฟิลิปปินส์ยังคงมีมาตรการห้ามนำเข้าผลิตภัณฑ์สัตว์ปีกสดและแช่แข็งจากไทย ซึ่งเริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๗ หลังจากมีรายงานการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสไข้หวัดนกในไทย แม้ว่าฝ่ายไทยจะได้พยายามเจรจาขอให้ยกเลิกมาตรการดังกล่าวในระดับต่างๆหลายครั้ง อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันฟิลิปปินส์ได้อนุญาตให้นำเข้าผลิตภัณฑ์สัตว์ปีกสดและแช่แข็งจากอเมริกา และบราซิล ซึ่งเคยมีรายงานการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสไข้หวัดนกในประเทศเช่นกัน

๙. ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

๑) ไทยและฟิลิปปินส์ได้ลงนามในความตกลงทางการค้า เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๒ และมีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมทางการค้าไทย-ฟิลิปปินส์ (Thailand-Philippines Joint Trade Committee: JTC) ซึ่งเวทีการเจรจาดังกล่าว จะช่วยผ่อนคลายปัญหาและอุปสรรคทางการค้าในระดับทวิภาคี

๒) ทั้งสองฝ่ายได้จัดตั้งสภาธุรกิจอย่างเป็นทางการแล้ว แต่ยังไม่มีการดำเนินการแต่อย่างใด เห็นควรให้ภาครัฐทั้งสองฝ่ายผลักดันให้ภาคเอกชนในแต่ละประเทศได้มีการติดต่อร่วมมือทางการค้าระหว่างกันให้มากขึ้น

๓) ฟิลิปปินส์มุ่งส่งเสริมการส่งออกสินค้าให้มีความหลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสินค้าเกษตร และเกษตรอุตสาหกรรม นอกเหนือจากการส่งเสริมสินค้าอุตสาหกรรม อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันรัฐบาลฟิลิปปินส์เริ่มดำเนินการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารเพื่อการส่งออก ซึ่งรวมถึงอาหารฮาลาล เพื่อทดแทนการส่งออกสินค้าประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ที่ความต้องการในตลาดโลกชะลอตัวลง ซึ่งอาจเป็นคู่แข่งในการส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารของผู้ส่งออกไทยในอนาคต

๑๐. บทสรุป

จุดเด่นของเศรษฐกิจฟิลิปปินส์คือการมีเงินตราจากต่างประเทศเข้าสู่ประเทศจำนวนมากจาก

รายได้ของแรงงานฟิลิปปินส์ในต่างประเทศซึ่งเป็นแหล่งรายได้เงินตราจากต่างประเทศอันดับสองของประเทศรองจากการส่งออกสินค้า ฟิลิปปินส์เป็นประเทศที่มีรายได้จากแรงงานในต่างประเทศสูงที่สุดเป็นอันดับ ๓ ของโลกรองจากอินเดียและเม็กซิโก รายได้จากแรงงานในต่างประเทศของฟิลิปปินส์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วโดยเพิ่มขึ้นจาก ๑๐๓ ล้านเหรียญสหรัฐ ในปี ๒๕๑๘ เป็น ๑๐,๗๐๐ ล้านเหรียญสหรัฐ ในปี ๒๕๔๘ ซึ่งกว่าครึ่งหนึ่งของรายได้มาจากแรงงานในสหรัฐอเมริกา โดยสัดส่วนของรายได้จากแรงงานชั้นสูงเช่นพยาบาล วิศวกรและนักดนตรีมีแนวโน้มสูงขึ้น ปัจจุบันฟิลิปปินส์มีแรงงานในต่างประเทศรวมเกือบ ๘ ล้านคน ทั้งนี้เนื่องจากฟิลิปปินส์มีจำนวนประชากรสูงและส่วนใหญ่มีความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษและสเปน ทำให้ได้เปรียบแรงงานจากประเทศอาเซียนอื่นๆ หลายประเทศ นอกจากนี้รัฐบาลฟิลิปปินส์ยังให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้คนไปทำงานในต่างประเทศ โดยเห็นได้จากการผลักดันให้มีข้อบทในการอนุญาตให้พยาบาลฟิลิปปินส์สามารถเข้าไปทำงานในประเทศญี่ปุ่นได้ใน FTA ฟิลิปปินส์-ญี่ปุ่น

การสร้างโอกาสและพัฒนาขีดความสามารถของประชากรเพื่อส่งเสริมให้แรงงานส่วนหนึ่งไปทำงานในต่างประเทศนับเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ไทยควรสนับสนุน ข้อดีคือเป็นการสร้างประสบการณ์ให้กับแรงงานไทยพร้อมกับนำเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศไทย แต่อาจมีข้อเสียคือการไหลออกไปนอกรประเทศของผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ในปัจจุบันการผลักดันแรงงานไทยไปทำงานในต่างประเทศ ยังจำกัดอยู่เพียงไม่กี่สาขาวิชาชีพ ในสาขาแพทย์และพยาบาลนั้น สถานพยาบาล แพทย์และการพยาบาลของไทยมีศักยภาพในการส่งเสริมให้เป็นแหล่งดึงดูดผู้ป่วยชาวต่างชาติให้มารับรักษาพยาบาลในประเทศ หรืออาจส่งแพทย์พยาบาลที่มีความรู้ทางด้านภาษาไปทำงานในต่างประเทศเพื่อนำรายได้กลับเข้าสู่ประเทศได้เช่นกัน แต่ทำที่ไทยยังคงมีความกังวลว่าหากส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางทางการพยาบาล หรือหากส่งเสริมแพทย์และพยาบาลไปทำงานในต่างประเทศจะทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ที่มีรายได้ต่ำจะไม่สามารถเข้าถึงการรักษาได้อย่างพอเพียง อย่างไรก็ตามหากมีการวางแผนที่ดีในการผลิตและบริหารจำนวนแพทย์และพยาบาลสำหรับกลุ่มเป้าหมายต่างๆ การส่งเสริมดังกล่าวย่อมสามารถทำได้ ทั้งนี้หากมีช่องทางและโอกาสในการทำงานดีย่อมมีผู้สนใจที่จะศึกษาวิชาชีพดังกล่าวมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การเจรจา FTA เป็นเพียงการเปิดโอกาสให้กับคนไทยให้มีมากยิ่งขึ้นเท่านั้นการจะได้ประโยชน์จากการทำ FTA หรือไม่ขึ้นอยู่กับคนไทยเองที่จะใช้ประโยชน์จากการค้าเสรีได้มากขนาดไหนซึ่งรัฐบาลควรวางแผนและสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการเจรจาเปิดการค้าเสรีด้วย

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

สำนักอาเซียน

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

